

EVROPSKI REFERENČNI CENTER ZA IZOBRAŽEVANJE IZ PRVE POMOČI

V hitro razvijajočem se svetu smo nenehno izpostavljeni situacijam, v katerih se lahko kaj hitro pripeti, da bomo potrebovali prvo pomoč. V takšnih trenutkih je za preprečevanje poslabšanja zdravstvenega stanja poškodovane ali nenadoma obolele osebe, ublažitev posledic ali celo reševanje življenja prva pomoč prisotnih (pogosto tudi kar samopomoč) izjemno pomembna. Ob tem se vprašamo, koliko ljudi sploh zna nuditi osnovno prvo pomoč? Rezultati nekaterih raziskav, ki smo jih izvedli na Univerzi v Ljubljani, Visoki šoli za zdravstvo (Bizjak, 2008; Jelen, 2007; Pikelc, 2006), ter Pedagoški fakulteti (Štante, 2005), kažejo, da bi posamezniki znali nuditi prvo pomoč v primeru lažjih poškodb, v primeru življenjske ogroženosti pa bi bili v zadregi. Tako ne preseneča dejstvo, da je temeljno poslanstvo Evropskega referenčnega centra za izobraževanje iz prve pomoči ravno **promocija prve pomoči v Evropi**.

Evropski referenčni center za izobraževanje iz prve pomoči – European Reference Centre for First Aid Education (v nadaljevanju Center) je poleg Evropskega sveta za reanimacijo – European Resuscitation Council, ki se osredotoča predvsem na področje temeljnih in dodatnih postopkov oživljanja, vodilna ustanova na področju poučevanja in postavljanja standardov prve pomoči v Evropi. Ustanovljen je bil 1. oktobra leta 1996 na pobudo evropske izobraževalne mreže prve pomoči, delujoče pri nacionalnih društvih Rdečega križa (RK) in Rdečega polmeseca (RP). Prvi mandat za vodenje te ustanove (podeljuje se za obdobje petih let) je bil zaupan Belgiji, nasledila ga je Francija, v Parizu je francoski Rdeči križ vse od leta 2003 tudi gostitelj te ustanove.

Glavno vodilo Centra je širjenje znanja in izkušenj iz prve pomoči po Evropi. V okviru Centra poteka vrsta aktivnosti, med katerimi je treba posebej izpostaviti:

- zbiranje, analiziranje ter omogočanje dostopa do informacij in znanj iz prve pomoči;
- pomoč nacionalnim društvom RK in RP v njihovih prizadevanjih za nadaljnji razvoj poučevanja prve pomoči;
- sodelovanje pri usklajevanju in izboljšanju področja prve pomoči s poudarkom na zagotavljanju kakovosti;
- vzpodbujanje izmenjave izkušenj med nacionalnimi društvi RK in RP ter podpora skupnim pobudam na področju prve pomoči;
- omogočanje sodelovanja z ostalimi področnimi mrežami in referenčnimi centri;
- zagotavljanje administrativne in tehnične podpore mreži sodelujočih nacionalnih društev RK in RP.

V Centru nenehno spremljajo razvoj ved in strok, ki posegajo oz. so v povezavi s prvo pomočjo (medicina, pedagogika, varnost v cestnem prometu, civilna zaščita ...). Za spremljanje javnega mnenja in znanja splošne javnosti o prvi pomoči izvajajo različne oblike raziskav. Organizirajo delovna srečanja odgovornih na področju programov prve pomoči in so pobudniki medijsko odmevnih in prepoznavnih dogodkov, kot sta Svetovni dan prve pomoči in Evropska kampanja prve pomoči in varnosti v cestnem prometu. Pomemben del njihovih aktivnosti je usmerjen tudi v delovanje prek svetovnega spleta. Na svojem spletnem naslovu objavljajo novosti, priporočila in aktualne novice, preko spleta zagotavljajo tudi redne publikacije in časopise o prvi pomoči ter vodijo arhiv spletne literature.

Sodoben način življenja narekuje potrebo po globalnem povezovanju ljudi, še posebej se morajo povezovati ustanove, ki so si kot poslanstvo zadale vplivanje na boljše zdravje ljudi. To vsekakor velja za Center, ki združuje več kot 52 nacionalnih društev RK in RP, med katerimi je tudi RK Slovenije. Ker znanje prve pomoči rešuje življenja!

Literatura

1. Bizjak K. Nudenje prve pomoči na območju službe nujne medicinske pomoči Ajdovščina [diplomsko delo]. Ljubljana: Univerza v Ljubljani; 2008.
2. Jelen S. Poznavanje prve pomoči med kmetovalci občine Tabor [diplomsko delo]. Ljubljana: Univerza v Ljubljani; 2006.
3. Pikelc K. Ali bi starši predšolskih otrok znali nuditi prvo pomoč svojemu otroku? [diplomsko delo]. Ljubljana: Univerza v Ljubljani; 2006.
4. Štante J. Poškodbe v vrtcu in pravilno ukrepanje [diplomsko delo]. Ljubljana: Univerza v Ljubljani; 2005.

Priporočena literatura

1. 4. kampanja evropskega Rdečega križa o varnosti v cestnem prometu. Slovenija: Rdeči križ Slovenije, 2008. Dostopno na: http://www.rks.si/sl/Evropska_kampanja_o_varnosti_v_cestnem_prometu/4_kampanja_evropskega_Rdecega_kriza_o_varnosti_v_cestnem_prometu/ (12. 8. 2008).
2. European Red Cross Road Safety Campaign. Brussels: European Red Cross Societies; 2008. Dostopno na: <http://www.1-life.info/content/01campaign/01home.htm> (14. 8. 2008).
3. European Reference Centre for First Aid Education. Paris, 2008. Dostopno na: <http://www.firstaidinaction.net/en/index.php>. (11. 8. 2008).
4. European Resuscitation Council. Edegam, 2008. Dostopno na: <http://www.erc.edu/> (14. 8. 2008).

mag. Damjan Slabe, v. m. t., prof. zdr. vzg., viš. pred., Univerza v Ljubljani, Visoka šola za zdravstvo
Dejan Tašner, absolvent, Univerza v Ljubljani, Visoka šola za zdravstvo, Oddelek za ortopedsko tehniko